

M. JOLDASBEKOV (TÖRAĞA), A. MUSAQOJAYEVA, D. QIDIRÄLİ, Ş. IBIRAYEV, Ä. QAZAQBAYEV, G. ŞADİYEVA, R. ÄLİMBEKOV (REDAKSİYA ALKASI), **QORQIT ATA KİTABI (DREZDEN NUSQASINID TRANSKRİPSİYASI, QAZAQŞA JADAŞALANGAN MÄTİNİ, SÖZDİĞİ).** QAZAQŞALAĞANDAR: M. JOLDASBEKOV, G. ŞADİYEVA), KÜLTEĞİN BASPASI, NUR-SULTAN, 2019. 688 B.

*Ercan ALKAYA**

Özet

Bu çalışmada, 2019 yılında Astana'da bulunan Kazak Millî Sanatlar Devlet Üniversitesi, Korkut Ata İlmî Araştırma Enstitüsü başkanı M. Joldasbekov ve çalışma arkadaşları tarafından hazırlanarak neşredilen **Qorqit Ata Kitabı** adlı eser tanıtılmıştır. Dede Korkut hikâyeleri, Dresden nüshası esas alınarak M. Joldasbekov ve G. Şadiyeva tarafından Kazak Türkçesine aktarılmıştır. Eser, genel anlamda Türkoloji ve Kazak dil bilimi için önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut Hikâyeleri, Kazak Türkçesi, Oğuz, Korkut Ata, Kazakistan

M. JOLDASBEKOV (CHAIRMAN), A. MUSAQOJAYEVA, D. QIDIRÄLİ, Ş. IBIRAYEV, Ä. QAZAQBAYEV, G. ŞADİYEVA, R. ÄLİMBEKOV (COMMITTEE OF EDITORIAL), **QORQIT ATA KİTABI (DREZDEN NUSQASINID TRANSKRİPSİYASI, QAZAQŞA JADAŞALANGAN MÄTİNİ, SÖZDİĞİ).** TRANSLATORS: M. JOLDASBEKOV, G. ŞADİYEVA), KÜLTEĞİN BASPASI, NUR-SULTAN, 2019. 688 pp.

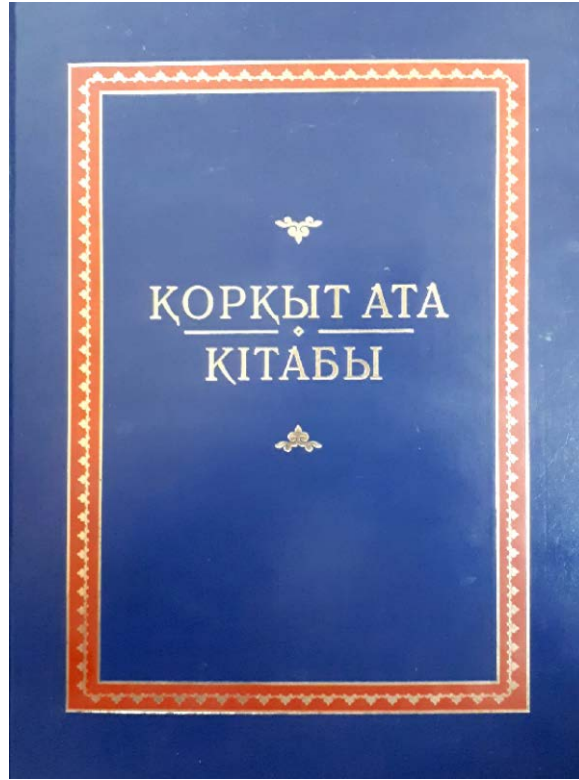
Abstract

In this study, the work named as **Qorqit Ata Kitabı** which were prepared and published in 2019 by the M. Joldasbekov, head of the Korkut Ata Scientific Research Institute in Kazakh National University of the Arts, and his colleagues was introduced. Dede Korkut Stories were translated to Kazakh Turkic based on Dresden variant by the M. Joldasbekov and G. Şadiyeva. The work has importance for the Turkology and the Kazakh Linguistics.

Key Words: Dede Korkut Stories, Kazakh Turkic, Oghuz, Korkut Ata, Kazakhstan.

* Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü. Elazığ/TÜRKİYE. El-mek: ealkaya16@gmail.com

 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9618-5614>

Dede Korkut Hikâyeleri Türk milletini meydana getiren boyların en önemli destansı edebî eserlerinden olup dünya çapında insanlığın kültürel miraslarından da biridir. Bir ön sözden ve on iki boydan (hikâyeden oluşan) eser, ortaya konulduğu günden itibaren sözlü kültür içinde dilden dile, anlatıcıdan anlatıcıya aktararak 15-16. yüzyıllarda Oğuz sahasında yazıya geçirilmiştir. Her ne kadar Dresden nüshasının kapağında “Kitab-ı Dedem Korkut, Alâ Lisan-ı Tarife-yi Oğuzan” yazılı ise de Dede Korkut kitabı Türk dünyasının ortak tarihini, düşünce dünyasını, dilini, töresini, inancını, mitolojisini, etnografyasını, folklorunu, zevkini içeren, ortaya koyan bir eserdir.

Dede Korkut Kitabı'nın Kitâb-ı Dedem Korkud alâ Lisân-ı Tâife-i Oğuzân başlığını taşıyan Dresden nüshası ilk kez Dresden Kral Kütüphanesinde H. O. Fleischer tarafından bulunmuştur. Eseri ilk tanıtan ve faydalanan F. von Diez (1811-1815) olmuştur olmuştur (Ergin, 2004: 57). F. von Diez, ayrıca 1815'te Dresden yazmasını istinsah etmiştir. Bu nüsha Berlin Kraliyet Kütüphanesi'ndedir (Sertkaya, 2006: 9). İtalyan Türkolog Ettore Rossi tarafından 1950 yılında Vatikan Kütüphanesi'nde bulunan ve 1952 yılında yayınlanan Vatikan nüshası, altı hikâyeden oluşmakta ve Hikâyet-i Oguz-nâme-i Kazan Beg ve Gayrı adının taşımaktadır (Özçelik 2016, 39). 2018 yılında Veli Muhammed Hoca tarafından Tahran'da bulunan “Türkistan”, “Günbed” ya da “Türkmen Sahra” adı verilen eserin üçüncü bir nüshası daha tespit edilip ilim âleminin istifadesine sunulmuştur.

Dede Korkut Hikâyeleri üzerine bu güne kadar Türkiye dışında ve Türkiye'de pek çok çalışma yapılmıştır. Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili ilk çalışmalar, H. O. Fleischer, H. F. von Diez, Theodor Nöldeke, W. Bardhold, A. Divaev, Tumansky, K. İnostrantsev, F. Babinger, Ettore Rossi gibi Alman, Rus, İtalyan gibi bilim adamları tarafından yapılmıştır. Bilhassa hikâyeler üzerindeki bütüncül çalışmaları bakımından Türkiye'de Muharrem Ergin, Orhan Şaik Gökyay, Semih Tezcan-Hendrik Boeschoten, Sadettin Özçelik, Osman Fikri Sertkaya, Mustafa Kaçalın, Ahmet B. Ercilasun; yine Azerbaycan'da H. Araslı, M. Tahmasb, Ş. Cemşidov, E. Demircizade, F. Zeynalov gibi bilim adamları tarafından hem Dresden hem de Vatikan nüshası

üzerine yapılan çalışmalar önemlidir. 2018 yılında Veli Muhammed Hoca tarafından Tahran'da bulunan "Türkistan", "Günbed" ya da "Türkmen Sahra" adlı nüsha üzerine de Metin Ekici, Yusuf Azmun, Nasser Khaze Shahgoli- Valiollah Yaghoobi- Shahrouz Aghatabai-Sara Behzad, Ramiz Asker gibi bilim adamları 2019 yılında hazırladıkları çalışmaları neşretmişlerdir.

Burada tanıtacağımız eser, 2019 yılında Kazakistan'da yapılan Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili oldukça önemli bir çalışmadır. Astana'da bulunan Kazak Millî Sanatlar Devlet Üniversitesi, Korkut Ata İlmi Araştırma Enstitüsü başkanı M. Joldasbekov ve çalışma arkadaşları tarafından **Korkit Ata Kitabı** (Drezden Nuskasının Transkripsiyası, Kazakşa Jañaşalangan Mätini, Sözdigi) adıyla neşredilen eserin en önemli özelliği, Dresden nüshasının esas alınarak Dede Korkut hikâyelerinin Kazak Türkçesine aktarılmasıdır. Eserin Kazak Türkçesine aktarımı M. Joldasbekov ve G. Şadiyeva tarafından yapılmıştır.

Çalışma, Kirişpe/Giriş (s. 4-35), Dresden nüshasının transkripsiyonu ve Kazak Türkçesine aktarımını içeren Korkit Ata Kitabı (s. 37-305), Kosımşalar/Ekler (s. 305-323), Sözdik/Sözlük (324-367) ve Faksimile/Tıpkıbasım (369-680) olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. Eserin sonunda da Paydalanılan Edebiyetler/Yararlanılan Kaynaklar (s. 681-683) ile Mazmunu/İçindekiler (s. 684-687) yer almaktadır.

Çalışmanın girişinde kısaca Dede Korkut Hikâyelerinden bahsedilip eserin Dresden, Vatikan ve Berlin nüshaları hakkında bilgi verildikten sonra Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili yapılan çalışmalar değerlendirilmiştir. Avrupa, Rusya, Türkiye ve Azerbaycan'daki çalışmalara değinildikten sonra Dede Korkut Hikâyelerinin Kazakistan'daki araştırılma süreci ele alınmıştır. 1986 yılında Ä. Koñıratbayev ve M. Baydildayev Dede Korkut Hikâyelerini Rusçadan çevirerek "Korkit Ata Kitabı, Jazuşı, Almatı, 1986. 128 b." adıyla, yine 1994, 1999 yıllarında B. Iskakov ve Ş. İbrayev eseri Türkiye Türkçesinden Kazak Türkçesine aktararak "Korkit Ata Kitabı, Jazuşı, Almatı, 1994, 160 b."/"Korkit Ata. Ensiklopediyalık Ciynak, Kazak Ensiklopediyası, Almatı, 1999, 123-198 bb." adıyla yayımlamışlardır.

Kazak Türkçesine yapılan bu çeviriler her ne kadar hikâyelerin içeriğini, temasını, yapısını ortaya koymak bakımından değerli olsa da asıl nüshadan aktarılmadığı için edebî ve serbest çeviri mahiyetinde olup dil özelliklerini ve dile bağlı olarak ortaya konabilecek kültürel unsurları yeterince yansıtamamıştır. Giriş bölümünde bu durum eleştirilerek bilhassa Rusçadan yapılan çeviride Dede Korkut'un dili ile Kazak Türkçesindeki ortak unsurların atlanarak gözden kaçtığı, yine yer adlarının Rusçaya doğru çevrilememesinden dolayı eserde geçen "Kazılık Dağı"nın Kazak Türkçesine "Kafkas" diye tercüme edilmesi gibi tuhaflıkların ortaya çıktığı belirtilmiştir. Ä. Koñıratbayev-M. Baydildayev ile B. Iskakov-Ş. İbrayev'in Dresden nüshasından yaptıkları çeviriden alınan yaklaşık 25 cümle veya ibare asıl nüsha ile karşılaştırılarak eksik tarafları gösterilmiş, aktarılması gereken doğru şekil de belirtilmiştir. Mesela, Ä. Koñıratbayev-M. Baydildayev, "Ol zamanda Oguz yiğitlerine ne kaza gelse uyhudan gelüridi (D.97b.5-6) cümlesini Kazak Türkçesine "Oğızdar zamanında cigit basına qiyındık tüser bolsa, ol sonı tüs körıp bilüşi edi/Oğızlar zamanında yiğit(lerin) başına bir zorluk geldiğinde, o(nlar) bunu düş görerek bilirlerdi" şeklinde aslına uygun olmayan bir şekilde çevirmişlerdir. Eseri hazırlayanlar ise cümleyi Kazak Türkçesine "Ol zamanda oğız cigitterine qanday jamandıq kelse de uykıdan keletin" şeklinde birebir, dil özelliklerini koruyarak düzgün bir şekilde aktarmışlardır.

Giriş bölümünün devamında M. Joldasbekov'un "Asıl Arnalar: Zertteveler, Makalalar, Jazuşı, Almatı 1986, 328 b., 110-127 bb." adlı çalışmasından alınıp kısaltılan "Korkit (VIII g.)" başlıklı kısımda, genel olarak Dede Korkut Hikâyelerinin içeriği, teması, yapısı, teşekkülü, coğrafyası, Türklerin ortak bir eseri olduğu, Dede Korkut'un tarihî bir şahsiyet olduğu vb. konular hakkında bilgi verilerek Boğaç Han, Salur Kazan'ın Evinin Yağmalandığı Boy, Bamsı Beyrek boylarının özeti verilip ana fikri hakkında değerlendirmelerde bulunulmuş, Dede Korkut Hikâyelerindeki şiirlerin, atasözlerinin, özlü sözlerin, olay örgüsünün, akışın stilistik açıdan Költigin, Tonyukuk, Alpamış gibi eserlerle ortaklıklar gösterdiği söylenmiştir. Joldasbekov'un

bu bölümde ortaya koyduğu kimi görüşleri oldukça değerli ve ilgi çekicidir. Dede Korkut hikâyelerinin 7-8. yüzyıllarda Sırderya boylarında yerleşik olan Oğuz boyları arasında doğup ağızdan ağıza nakledilerek Türk boylarının tamamına yayıldığı, Oğuzların o dönemde Kanglılar, Kıpçaklar, Naymanlar, Karluklar ile coğrafi yakınlık içinde oldukları ve Yedisu, Issık Köl, Almalık, Sayram'ı onlara bırakarak kendilerinin Sırderya'nın ayağında yerleştikleri, 12. yüzyıldan başlayarak Dede Korkut Hikâyelerinin her yerde yazıya geçirildiği ancak günümüze sadece iki nüshanın ulaştığı, bu nüshalardan Dresden'de Kıpçak, Vatikan'da ise Oğuzca özelliklerin baskın olduğu, eserin dili bakımından da Türkmen, Azerbaycan, Kazak, Başkurt, Karakalpak Türkçelerine yakın olduğu belirtilmiştir.

Çalışmanın en dikkate değer, önemli ve hacimli bölümü Dresden nüshasının transkripsiyonu ve Kazak Türkçesine aktarımını içeren Korkut Ata Kitabı (s. 37-305) başlıklı bölümdür. Dede Korkut Hikâyeleri ilk kez Kazak Türkçesine transkribe edilmiş ve asıl nüshadan hareketle metin bugünkü Kazak Türkçesine aktarılmıştır. M. Joldasbekov ve G. Şadiyeva tarafından aktarılan metinler, Dede Korkut hikâyelerinin başarılı bir şekilde, dil özelliklerinin yansıtılarak ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır. Metin aktarımının başında (s. 37-38) transkripsiyon alfabesi yer almaktadır. Dresden nüshasındaki Arap harflerinin bugünkü Kazak Kiril alfabesindeki transkripsiyon karşılığı verilmiştir. Dresden nüshası, Kazak Türkçesine aktarılırken sayfanın sol sütununda özgün metnin transkripsiyonu konulmuş, sağ sütuna da satır satır karşılık gelecek şekilde Kazak Türkçesiyle karşılığı yerleştirilmiştir.

Tıpkıbasımın transkripsiyonu ve Kazak Türkçesi karşılığı rahatça karşılaştırılıp okunsun diye sağ sütunun baş tarafında özgün nüshadaki varak, sayfa ve satır numarası düzenli olarak gösterilmiştir (D.3a-1, D.3b-1 gibi) takip eden satırlar da numaralandırılmıştır. Özgün metindeki satırların Kazak Türkçesine aktarılmasında özgün metindeki söz dizimi sırasına bağlı kalınmış, anlam bütünlüğü gözetilmiştir. Mesela;

Yapa yapa karlar yağsa yaza kalmaz, yapagulu gökçe çemen güze (9) kalmaz. (D.3b-8, 9).

Japalaq-japalaq qar javsa da jazga kalmaz, jayqalğan kök şalgın şöp küzge qalmas.

Kara kaygulu (13) vakı'a gördüm. Yumruğumda talbınan şahini benüm kuşumı ölür gördüm. (D.23a-12, 13).

Qara qaygılı oqiyga kördim. Qolımda talpınan qıranıñ, qusımınñ ölgenin kördim.

Özgün metne göre birebir aktarım yapılması, dil araştırmaları için oldukça önemlidir. Zira edebî, serbest çevirilerde dil özelliklerinin karşılaştırması mümkün olmamaktadır. Satır satır özgün metne bağlı kalınarak aktarma yapıldığı için kelimelerin günümüzdeki Kazak Türkçesindeki biçimlerini göstermekte büyük kolaylık sağlanmakta bilhassa Kıpçakça unsurların belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Nitekim, özgün metinde geçen ve bugün Türkiye Türkçesi yazı dilinde kullanımı görülmeyen, bazıları da yalnızca Türkiye Türkçesi ağızlarında bulunan şu kelimeler: *bayı-* (zenginleş-), *götür-* (kaldır-), *okra-* (kişne-), *karga-* (beddua et-), *obril-* (yarıl-, göç-), *yort-* (at koştur-), *sası* (bozuk, pis), *talbın-* (çırpın-), *at çap-* (at koştur-), *şorlat-* (fişkirt-, akıt-), *yalman* (kılıç ağzı), *dan dansuh* (olağanüstü, değerli), *kalın* (seçkin, güçlü), *üz-* (kes-), *çöngel-* (zayıfla-), *örü tur-* (ayağa kalk-), *yiğit yelii* (gençler, delikanlılar), *karçaş-* (dağıl-, alt üst ol-), *yelim* (tutkal), *seksen-* (irkil-, ürper-), *yaşur-* (sakla-, gizle-) *sayla-* (seç-, ayır-), *külük* "yüğrük, hızlı giden at", *söyken-* (yaslan-, dayan-) *yuyınu* (bulaşık su, atık su), *ağla-* (ağla-, feryad et-), *tomar* (eğitim amaçlı ok, temrensiz ok, çomak), *yırgan-* (sallan-) *sayra-* (öt-), *şeş-* (çöz-) vd. aktarmadan görüldüğü üzere günümüz Kazak Türkçesinde sırasıyla *bayı-*, *köter-*, *oqıra-*, *qarga-*, *opırıl-*, *jort-*, *sasıq*, *talpın-*, *at şap-*, *sorgalat-*, *jalman*, *tañsıq*, *qalın*, *üz-*, *şöñirey-*, *öre tur-*, *jigit-jeleñ*, *qarjas-*, *jelim*, *sesken-*, *jasır-*, *sayla-*, *külük*, *süyen-*, *juvınu*, *jıla-* *sıqta-*, *tomar*, *cırğa-*,

sayra-, *şeş-* şekillerinde yer almaktadır. Yine Dede Korkut hikâyelerinde yer alan bazı şekil bilgisi unsurlarının günümüz Kazak Türkçesinde bulunduğu anlaşılmaktadır: *yortkıl* (D131a-11) / *jortqın*: kalın Oguz eline *gelgüm yoh*, dedi (D.132a-1) / kalın oguz eline *kelgim jok*, - dedi.

Yazarlar, her ne kadar Dresden nüshasını transkribe edip aktarmışlarsa da Vatikan nüshasını da dikkate alarak eksik kısımları tamamlamış ve hatalı okumaları düzeltmişler, bu durumu pek çok sayfada dipnotlarla belirtmişlerdir. Mesela Dresden nüshasında D.3b-6-7’de *Kül depecük olmaz. Kara eşek başına uyan ursañ katır olmaz* şeklinde yazılan kısım, Vatikan nüshasından faydalanılarak *Kül depecük olmaz, [güyegü ogul olmaz]*. *Kara eşek başına uyan ursañ katır olmaz* şeklinde tamamlanmıştır. Dresden nüshası transkribe edilirken daha önce eser üzerinde çalışan Orhan Şaik Gökyay, Muharrem Ergin, Sadettin Özçelik, Mustafa Kaçalın, Semih Tezcan-Hendrik Boeschoten gibi bilim adamlarının çalışmalarından da istifade edilmiş ve bu durum dipnotlarla belirtilmiştir.

Metnin aktarımı sırasında açıklama, düzeltme ve görüşleri içeren 536 dipnot kullanılmıştır. Ancak, diğer çalışmaların hepsinden farklı olarak yazarların kendilerine has çeşitli okuma ve anlamlandırma tasarrufları da yer almaktadır. Mesela, *koy-* fiilini *kuy-* şeklinde (sözünü kulağına *kuymaz* s. 47), *üş-* fiilini *öş-* şeklinde (ademe *öş*, s. 116), *Basat* ismi *Bisat* şeklinde (*Bisat* Depegözi öldürdüğü boyı beyan eder, s. 223) okunmuştur. Yine “Yanaşup yola girende kara **bugur** görkli (D.5b-1) cümlesinde diğer naşirler tarafından *bugur* olarak okunan kelime *bagır* şeklinde (s. 45) okunmuştur. Kunt kunt bilekleri **solmasa/sovolmasaydı** (D.55a-1) cümlesindeki koyu olarak gösterilen kelime M. Ergin, S. Tezcan-H. Boeschoten, M. Tulum-M. M. Tulum tarafından *solmasaydı*; O. Ş. Gökyay, S. Özçelik, M. Kaçalın tarafından *sovolmasaydı* şeklinde okunurken bu eserde **suvalmasaydı** şeklinde okunmuştur (s.133). *Kazan gerü döndü, geldüğü yolu **eline/öjine** alup yortdı* (D.72b-1) cümlesinde koyu olarak gösterilen kelime M. Ergin, O. Ş. Gökyay tarafından *eline*; S. Tezcan-H. Boeschoten, S. Özçelik, M. Tulum-M. M. Tulum, M. Kaçalın tarafından *öjine* şeklinde okunurken bu eserde **alma** olarak okunmuştur (s. 163). Bunlar gibi daha başka farklı okunuş ve anlamlandırmaların olduğu görülmektedir.

Dresden nüshası transkribe edilirken kimi yazım hatalarına da tesadüf edilmektedir. Ancak eserin tamamı dikkate alındığında bu hatalar çok azdır. Eserde; *eveden* (s. 51), *savıldı* (s. 53), *içindeyükleün* (s. 65), *devlerini* (s. 71), *kafı* (s. 74), *kulunYı* (s. 100), *agaldı* (s. 119), *Yalacugun* (s. 134), *êtse* (s. 152), *bagaldılar* (s. 156), *agaltdılar* (s. 156), *MızgımasKarataviñcıgılmasın* (s. 174), *egenmezsin* (s. 178), *agalayan* (s. 216), *Teküradem saldı* (s. 276), *yer yüzindeadem* (s. 278), *käpirdiñAyasofiyası* (s. 286), *otagınkurdı* (s. 303) şeklinde hatalı veya bitişik yazılan kelimeler sırasıyla bir sonraki baskıda şu şekilde düzeltilmelidir: *deveden*, *savuldu*, *içinde yükletün*, *develerini*, *kâfir*, *kulunı*, *ağladı*, *Yaltacugun*, *yetse*, *bağladılar*, *aglatdılar*, *Mızgımas Karataviñ cıgılmasın*, *beğenmezsin*, *aglayan*, *Tekür adem saldı*, *yer yüzünde adem*, *käpirdiñ Ayasofiyası*, *otagın kurdı*.

Çalışmanın *Kosımşalar/Ekler* (s. 305-323) başlığını taşıyan bölümünde Dede Korkut hikâyelerinde geçen 102 kişi adı, 10 boy ve kabile adı, 58 yer-su adı alfabetik olarak sıralanmış ve bu kişilerin kim olduğu, akrabalık bağları, hikâyelerdeki rolü, birden fazla adı geçenlerin hangi hikâyelerde adının geçtiği ile fizik ve karakter özelliklerine kısaca değinilmiştir. Yer-su adlarında da ilgili yerin tarihte ve bugün nerede olduğuna değinilmiştir. Bu kısımdan görüldüğü kadarıyla Anadolu (Türkiye), Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan, Kafkasya (Dağıstan, Abhazy/Rusya), Suriye, Orta Asya Dede Korkut hikâyelerinin coğrafyasıdır. Hikâyelerde geçen *Alatav*, *Arka Bel* (Yazarlara göre Kazakistan’daki *Sarıarka*), *Gökçe Tag/Kökşetav*, *Gökçe Deñiz/Kökşe Teñiz*, *Kazılık Dağı/Kazılık Tagı*, *Karatag/Karatav*, *Karacuk/Karaşık*, *Türkistan* gibi yer adlarının bugün de Orta Asya’da, bilhassa Kazakistan’da olması, yukarıdaki dil özellikleri de dikkate alındığında, hikâyelerin oluşumunun bu coğrafyada başlayıp ardından batıya ve güneye yayıldığına işaretidir.

Çalışmanın Sözdik/Sözlük (324-367) başlığı altında hikâyelerde geçen kelimeler sadece alfabetik olarak sıralanmış ve Kazak Türkçesiyle karşılıkları yazılarak anlamlandırılmıştır. Bu kısmın indeks olarak düzenlenmemesi ve hangi kelimenin nerede geçtiğinin anlaşılabilmesi bir eksikliklerdir. Çalışmanın son bölümü Faksimile/Tıpkıbasım (369-680) olup 155 varaktan ibaret Dresden nüshasının ön ve arka kapağıyla birlikte renkli olarak tıpkıbasımı konulmuştur.

Korkut Ata İlmî Araştırma Enstitüsü başkanı M. Joldasbekov ve G. Şadiyeva tarafından hazırlanan Korkut Ata Kitabı, şimdiye kadar Kazakistan'da Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili yapılan en ciddi ve en önemli çalışmadır. Daha önce Rusça ve Türkiye Türkçesinden yapılan serbest çevirilerle karşılaştırıldığında eserin Dresden nüshasından transkribe edilmesi ve özgün metne bağlı kalınarak Kazak Türkçesine aktarılması dil araştırmaları için büyük önem taşımaktadır. Böylece ciddi bir söz varlığını içeren hikâyelerin dil özellikleri, dilin kalıplaşması, gelişme süreci, tarihî grameri, dil yapısı, başlangıcından günümüze geçirdikleri değişimler, söz varlığının korunması veya kaybolması gibi pek çok hususun belirlenmesine kolaylık sağlanmıştır. Haliyle bu çalışma, bundan sonra Kazakistan'da Dede Korkut'un dili, dil özellikleriyle ilgili yapılacak çalışmalara da temel kaynak olacaktır. Dede Korkut hikâyelerinde bulunan Kıpçakça unsurlar, yer-su adları, gelenek görenekler vd. hususlar dil, tarih, folklor, edebiyat, etnografya araştırmalarına da ışık tutacaktır. Başta eserin transkripsiyonlu metnini oldukça başarılı bir şekilde Kazak Türkçesine aktaran M. Joldasbekov ve G. Şadiyeva olmak üzere çalışmada adı ve emeği olan Kazak Millî Sanatlar Devlet Üniversitesi, Korkut Ata İlmî Araştırma Enstitüsü çalışanlarını kutluyor, eserin Türklük bilimi için hayırlı olmasını diliyoruz.

Kaynaklar

- ERGİN, M. (2004) *Dede Korkut Kitabı I*, Ankara: TDK Yay.,
- SERTKAYA, O. F. (2006). *Dede Korkut Kitabı Dresden Nüshasının "Giriş" Bölümü*, İstanbul: Ötüken Yay.
- ÖZÇELİK, S. (2016). *Dede Korkut -Dresden Nüshası- Giriş, Notlar*, Ankara: TDK Yay.,